

PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
MAŁGORZATA KRASNODEBSKA-TOMKIEL

DDK-61-6/13/PM

Warszawa, dn. 30 grudnia 2013 r.

DECYZJA NR DDK - 9/2013

I. Na podstawie art. 27 ust. 1 i 2 w związku z art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2007 r. Nr 50, poz. 331, Nr 99, poz. 660, Nr 171, poz. 1206 z 2007 r., Nr 157, poz. 976, Nr 223, poz. 1458, Nr 227, poz. 1505 z 2008 r., Nr 18, poz. 97, Nr 157, poz. 1241 z 2009 ., Nr 34, poz. 173 z 2011 r.), po przeprowadzeniu z urzędu postępowania w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznaje za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, działanie przedsiębiorcy Idea Expert Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie (następcy prawnego All Money Spółki Akcyjnej z siedzibą w Warszawie) polegające na niepodawaniu w umowach kredytu konsumenckiego kwoty odsetek w stosunku dziennym należnych w przypadku odstąpienia przez konsumenta od umowy, co stanowi naruszenie art. 30 ust. 1 pkt 15 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2011 r. Nr 126, poz. 715, Nr 165, poz. 984, Nr 201, poz. 1181, z 2012 r. poz. 1193) oraz godzi w zbiorowe interesy konsumentów,

i stwierdza zaniechanie jej stosowania z dniem 11 maja 2013 r.

II. Na podstawie art. 27 ust. 1 i 2 w związku z art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2007 r. Nr 50, poz. 331, Nr 99, poz. 660, Nr 171, poz. 1206 z 2007 r., Nr 157, poz. 976, Nr 223, poz. 1458, Nr 227, poz. 1505 z 2008 r., Nr 18, poz. 97, Nr 157, poz. 1241 z 2009 r., Nr 34, poz. 173 z 2011 r.), po przeprowadzeniu z urzędu postępowania w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznaje za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 2 pkt. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, działanie przedsiębiorcy Idea Expert Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie (następcy prawnego All Money Spółki Akcyjnej z siedzibą w Warszawie) polegające na stosowaniu postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479(45) Kodeksu postępowania cywilnego (Dz. U. z 1964 r., Nr 43, poz. 296 ze zm.), poprzez zawarcie we wzorcach umów wykorzystywanych przy zawieraniu umów o kredyt konsumencki postanowienia o treści:

„(...) Wysłanie do Pożyczkobiorcy ostatecznego wezwania do zapłaty: 25 zł (...)”

i stwierdza zaniechanie jej stosowania z dniem 11 maja 2013 r.

III. Na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2007 r. Nr 50, poz. 331 ze zm.), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów nakłada na Idea Expert Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie (następcę prawnego All Money Spółki Akcyjnej z siedzibą w Warszawie):

- karę pieniężną w wysokości 5 573 złotych (słownie: pięciu tysięcy pięciuset siedemdziesięciu złotych) płatną do budżetu państwa, z tytułu naruszenia zakazu, o jakim mowa w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2007 r. Nr 50, poz. 331 ze zm.) w zakresie określonym w punkcie I sentencji decyzji;
- karę pieniężną w wysokości 5 573 złotych (słownie: pięciu tysięcy pięciuset siedemdziesięciu złotych) płatną do budżetu państwa, z tytułu naruszenia zakazu, o jakim mowa w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2007 r. Nr 50, poz. 331 ze zm.), w zakresie określonym w punkcie II sentencji decyzji.

IV. Na podstawie art. 77 ust. 1 w związku z art. 80 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2007 r. Nr 50, poz. 331 ze zm.) w zw. z art. 264 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn. Dz. U. 2013 r., poz. 267) w związku z art. 83 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów obciąża Idea Expert Spółkę Akcyjną (następcę prawnego All Money Spółki Akcyjnej z siedzibą w Warszawie) z siedzibą w Warszawie kosztami ww. postępowania w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów zobowiązując tego przedsiębiorcę do zwrotu Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kosztów postępowania w kwocie 22,80 zł (słownie: dwudziestu dwóch złotych osiemdziesięciu groszy), w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

Uzasadnienie

W dniu 14 lutego 2013 r. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (zwany dalej także: „Prezesem Urzędu”) działając na podstawie art. 48 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2007 r., Nr 50, poz. 331 ze zm.), zwanej dalej również „uokik”, wszczął postępowanie wyjaśniające w sprawie wstępnego ustalenia, czy wybrani przedsiębiorcy niebędący bankami i świadczący usługi finansowe dopuścili się, w zakresie pobierania opłat oraz prezentacji kosztów, naruszenia przepisów uzasadniającego wszczęcie postępowania w sprawie zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Kontrola prowadzona w ramach przedmiotowego postępowania objęła swoim zakresem m. in. przedsiębiorcę All Money Spółkę Akcyjną z siedzibą w Warszawie (zwaną dalej także: „Spółką”).

W ramach przedmiotowego postępowania Prezes Urzędu zgromadził m. in. wzorce umów stosowane przez Spółkę (karty nr 16 – 53). Po dokonaniu ich analizy Prezes Urzędu w dniu 21 czerwca 2013 r. wszczął wobec Spółki postępowanie w sprawie stosowania przez nią praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, polegających na:

1. niepodawaniu w umowach kredytu konsumenckiego kwoty odsetek w stosunku dziennym należnych All Money Spółce Akcyjnej w przypadku odstąpienia przez konsumenta od umowy, co mogło stanowić naruszenie art. 30 ust. 1 pkt 15 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim;
2. stosowaniu postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479(45) Kodeksu postępowania cywilnego (Dz. U. z 1964 r., Nr 43, poz. 296 ze zm.), poprzez zawarcie we wzorcach umów wykorzystywanych przy zawieraniu umów

o kredyt konsumencki postanowienia o treści:

„Wysłanie do Pożyczkobiorcy ostatecznego wezwania do wypłaty: 25 zł” (§ 7 ust. 2 pkt 4 „Umowy pożyczki” i 6 ust. 2 pkt 4 „Umowy pożyczki na pokrycie kosztów”),

oraz zaliczył w poczet dowodów w przedmiotowym postępowaniu materiał dowodowy zebrany w trakcie postępowania wyjaśniającego, tj.:

1. pismo Prezesa Urzędu z dnia 14 lutego 2013 r. zawiadamiające o wszczęciu postępowania wyjaśniającego;
2. pismo All Money S.A. z dnia 1 marca 2013 r. wraz z załącznikami;
3. pismo Prezesa Urzędu z dnia 8 marca 2013 r.;
4. pismo All Money S.A. z dnia 15 marca 2013 r. wraz z załącznikami;
5. pismo Prezesa Urzędu z dnia 22 kwietnia 2013 r.;
6. pismo All Money S.A. z dnia 7 maja 2013 r. wraz z załącznikami.

O powyższym Prezes Urzędu zawiadomił Spółkę pismem z dnia 21 czerwca 2013 r. (karty nr 319- 321). Jednocześnie pismem tym Prezes Urzędu wezwał ją do przekazania dalszych wyjaśnień i dokumentów niezbędnych do ustalenia stanu faktycznego sprawy oraz pouczył ją o przysługującej jej uprawnieniu do ustosunkowania się do zarzutów.

Pismem, które wpłynęło do Prezesa Urzędu w dniu 16 lipca 2013 r. (karty nr 333-335), Spółka przekazała informacje będące przedmiotem wezwania oraz odniosła się do postawionych jej zarzutów zaznaczając, że zaprzestała działalności polegającej na udzielaniu pożyczek i kredytów konsumenckich. Spółka przyznała, że w przypadku I z zarzucanych praktyk doszło po jej stronie do nieprawidłowości, tj. do naruszenia art. 30 ust. 1 pkt 15 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim, zaznaczając jednak, że – jej zdaniem – informację o kwocie odsetek w stosunku dziennym należnych jej w przypadku odstąpienia przez konsumenta od umowy można było zrekonstruować na podstawie pozostałych postanowień wzorca umowy. W związku z powyższym Spółka wniosła o wydanie wobec niej w tym zakresie decyzji zawierającej zobowiązanie do usunięcia przez nią skutków naruszenia zbiorowych interesów konsumentów poprzez uzupełnienie wzorców umów o informację o kwocie odsetek w stosunku dziennym należnych Spółce w przypadku odstąpienia przez konsumenta od umowy.

Odnosząc się zaś do drugiego z zarzutów Spółka wskazała, iż nie dostrzega podstaw do uznania tożsamości stosowanego przez siebie postanowienia z postanowieniami wpisanymi do rejestru postanowień wzorców umów uznanych za niedozwolone pod pozycjami nr 3852 oraz 4090 z uwagi na istniejące pomiędzy nimi różnice. Spółka podniosła, że opłata określona w zakwestionowanym postanowieniu dotyczyła jedynie *ostatecznego wezwania* do zapłaty, a nie każdego wezwania jak ma to miejsce w przypadku postanowień wpisanych do rejestru), zaznaczając przy tym, iż w przypadku pierwszego wezwania pobiera opłatę w wysokości jedynie 15 złotych - niższą niż w przypadku postanowień wpisanych do rejestru.

Pismem z dnia 8 sierpnia 2013 r. (karta nr 361) Prezes Urzędu wezwał Spółkę do przekazania dalszych wyjaśnień i dokumentów, w szczególności dotyczących zaprzestania przez nią działalności polegającej na udzielaniu pożyczek i kredytów konsumenckich, co Spółka uczyniła pismem z dnia 20 sierpnia 2013 r. (karta nr 362). Jednocześnie pismem tym Spółka poinformowała o zainicjowaniu procesu połączenia jej z Idea Expert Spółką Akcyjną z siedzibą w Warszawie w trybie 492 § 2 ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1030 tekst jedn.).

Następnie w dniu 18 listopada 2013 r. Prezes Urzędu wydał postanowienie o sprostowaniu oczywistej omyłki pisarskiej zawartej w postanowieniu z dnia 21 czerwca 2013 r. w przedmiocie wszczęcia postępowania w sprawie stosowania przez All money Spółkę Akcyjną z siedzibą w Warszawie, praktyk naruszających zbiorowe interesy

konsumentów poprzez zastąpienie w pkt. I ppkt 2 sentencji tego postanowienia słów: „do wypłaty” słowami: „do zapłaty” oraz wykreślenie z niego następujących słów:

„(§ 7 ust. 2 pkt 4 „Umowy pożyczki” i 6 ust. 2 pkt 4 „Umowy pożyczki na pokrycie kosztów)”. Postanowienie to wydane zostało w celu sprostowania nieprawidłowo zacytowanej treści postanowienia stosowanego przez All money Spółkę Akcyjną oraz błędnego wskazania nazwy wzorców umów, w którym zostało one zamieszczone (karta nr 407). Jednocześnie, mając na uwadze przekazaną przez Spółkę informację o połączeniu ww. podmiotów i wykreśleniu Spółki z rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego, Prezes Urzędu (karta nr 401), pismem z dnia 18 listopada 2013 r. (karta nr 406), wezwał Idea Expert Spółkę Akcyjną do przekazania dokumentów zawierających informacje o przychodzie uzyskanym przez nią w ostatnim zakończonym roku podatkowym, co uczyniła ona pismem z dnia 26 listopada 2013 r. (karta nr 409).

Zgodnie z zasadą wyrażoną w art. 10 § 1 *ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego* (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 267), pismem z dnia 9 grudnia 2013 r. (karta nr 451) Idea Expert Spółka Akcyjna została poinformowana o zakończeniu zbierania materiału dowodowego oraz o możliwości zapoznania się z materiałem zgromadzonym w aktach sprawy przed wydaniem decyzji. Z powyższego uprawnienia Idea Expert Spółka Akcyjna nie skorzystała.

Prezes Urzędu ustalił, co następuje.

All Money S.A. z siedzibą w Warszawie została zarejestrowana w rejestrze przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym w dniu 13 listopada 2007 r. pod numerem 00000292551.

Do dnia 10 maja 2013 r. Spółka prowadziła działalność polegającą m. in. na udzielaniu pożyczek i kredytów konsumenckich, od tego dnia zaś zaniechała działalności w tym sektorze usług (dowód: wyjaśnienia Spółki zawarte w piśmie z dnia 20 sierpnia 2013 r. – karta nr 362), uchwała Rady Nadzorczej Spółki nr 28/2013 – karta nr 363).

W dniu 1 października 2013 r. doszło do połączenia Spółki z Idea Expert Spółką Akcyjną z siedzibą w Warszawie zarejestrowaną w rejestrze przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym w dniu 26 listopada 2007 r. pod numerem 00000292108 w trybie art. 492 § 1 *ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych* (Dz. U. z 2013 r. poz. 1030 j.t.), wskutek czego Spółka przeniosła cały majątek na drugi z wymienionych podmiotów (dowody: wyjaśnienia Idea Expert Spółki Akcyjnej z dnia 16 października 2013 r. – karta nr 401, wpis w Monitorze Sądowym i Gospodarczym z dnia 8 października 2013 r. nr 195/2013, poz. 245599, s. 267, wpis w KRS Idea Expert Spółki Akcyjnej – karta nr 448).

W świetle powyższego, zgodnie z regulacją zawartą w art. 494 § 1 *ustawy Kodeks spółek handlowych*, Idea Expert Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie z dniem tego połączenia wstąpiła w ogół praw i obowiązków Spółki.

Przy zawieraniu umów o kredyt konsumencki Spółka stosowała dwa wzorce umów o nazwie „Umowa pożyczki gotówkowej”(karty nr 42-53) – pierwszy miał zastosowanie do zawierania umów kredytowych, których celem było kredytowanie potrzeb konsumpcyjnych, drugi zaś znajdował zastosowanie do umów kredytowych przeznaczonych na pokrycie kosztów prowizji za przygotowanie wniosku o udzielenie kredytu konsumenckiego.

W obydwu wymienionych wzorcach Spółka zamieszczała postanowienie o następującej treści:

„Wysłanie do Pożyczkobiorcy ostatecznego wezwania do zapłaty: 25 zł” (vide: par. 8 ust. 2 pkt 4 pierwszego z opisanych powyżej wzorców umowy i par. 6 ust. 2 pkt 4 drugiego ze wymienionych wzorców).

Jednocześnie ustalono, że we wzorcach tych Spółka informuje o przysługującym

kredytodawcy uprawnieniu do odstąpienia od umowy, w tym terminie, sposobie. Wzorce te wskazują również, że w przypadku odstąpienia od umowy pożyczkobiorca nie poniesie żadnych kosztów z tego tytułu za wyjątkiem odsetek za okres od dnia wypłaty pożyczki do dnia ich spłaty. Kwota tych odsetek należnych w stosunku dziennym nie była jednak zamieszczana we wspomnianych wzorcach umów, jak i umowach zawartych przy ich zastosowaniu.

Przedmiotowe wzorce umów stosowane były do dnia 10 maja 2013 r. (vide: wyjaśnienia Spółki zawarte w piśmie z dnia 20 sierpnia 2013 r., uchwała Rady Nadzorczej Spółki nr 28/2013).

Do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego zostały wpisane klauzule o następującej treści:

"Opłata za sporządzenie i wysłanie lub doręczenie wezwania do zapłaty raty (rat) kredytu lub odsetek - od każdego wezwania - 20 zł" (klauzula wpisana do niniejszego rejestru pod pozycją nr 3852)

"Opłata za wezwanie do zapłaty i wypowiedzenie umowy (pożyczkobiorca) - 20 zł" (klauzula wpisana do niniejszego rejestru pod pozycją nr 4090)

Prezes Urzędu zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 24 ust. 1 uokik *zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.*

Artykuł 24 ust. 2 uokik stanowi, iż przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy. Konsumentem w rozumieniu ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów jest osoba fizyczna dokonująca czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową (art. 22¹ k.c. w zw. z art. 4 pkt 12 uokik). Zbiorowe interesy konsumentów podlegają ochronie przed działaniami przedsiębiorców, które są sprzeczne z prawem, tj. przepisami określonych aktów prawnych oraz zasadami współżycia społecznego i dobrymi obyczajami. W związku z powyższym, dla uznania działania przedsiębiorcy za niezgodne z zawartym w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów zakazem stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów należy wykazać, iż spełnione zostały kumulatywnie trzy następujące przesłanki:

- A) kwestionowane działanie jest działaniem przedsiębiorcy;
- B) jest bezprawne;
- C) narusza zbiorowe interesy konsumentów.

A)

Zgodnie z art. 4 pkt 1 uokik, pod pojęciem „przedsiębiorcy” należy rozumieć przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r., poz. 672). Natomiast w myśl art. 4 ust. 1 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, przedsiębiorcą w jej rozumieniu jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną – wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą. Właściwą dla przedsiębiorcy działalnością gospodarczą jest zarobkowa działalność wytwórcza, budowlana, handlowa, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodowa, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły (art. 2 ww. ustawy).

All Money Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie w okresie stwierdzonej praktyki był spółką prawa handlowego wpisaną do Krajowego Rejestru Sądowego, który prowadził we własnym imieniu działalność gospodarczą w zakresie m. in. udzielania kredytów i pożyczek konsumenckich. Nie ulega zatem wątpliwości, iż Spółka posiadała status przedsiębiorcy w rozumieniu powoływanego powyżej art. 4 pkt 1 uokik, a tym samym przy wykonywaniu działalności gospodarczej podlegała rygorom określonym w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów i jej działania mogą podlegać ocenie w aspekcie naruszenia zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

Bezprawność działania.

Bezprawność tradycyjnie ujmowana jest jako sprzeczność z obowiązującym porządkiem prawnym. Jest kategorią obiektywną. Rozważenia przy ocenie bezprawności wymaga kwestia, czy zachowanie przedsiębiorcy było zgodne, czy też niezgodne z obowiązującymi zasadami porządku prawnego. Źródłem tych zasad są normy prawa powszechnie obowiązującego, a także nakazy i zakazy wynikające z zasad współzycia społecznego i dobrych obyczajów (wyrok SOKiK z dnia 13 listopada 2007 r., sygn. XVII AmA 45/07). O bezprawności działania decyduje w świetle orzecznictwa Sądu Najwyższego *całokształt okoliczności konkretnego stanu faktycznego* (wyrok SN z dnia 8 maja 2002 r., sygn. I PKN 267/2001). Dla stwierdzenia bezprawności działania przedsiębiorcy bez znaczenia pozostaje strona podmiotowa czynu, a zatem wina sprawcy.

Stosownie do art. 1 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, ochrona interesów przedsiębiorców i konsumentów podejmowana w ramach działań Prezesa Urzędu jest prowadzona w interesie publicznym. Ingerencja Prezesa Urzędu ma na celu ochronę interesów zbiorowości, a nie wprost poszczególnych, indywidualnych uczestników rynku. Naruszenie interesu publicznego stanowi bezwzględny warunek uznania kompetencji Prezesa Urzędu do rozstrzygnięcia określonej sprawy. Interes publiczny zostaje naruszony wówczas, gdy działania przedsiębiorcy godzą w interesy ogólnospołeczne i dotyczą szerokiego kręgu uczestników rynku, zaburzając jego prawidłowe funkcjonowanie.

W ocenie Prezesa Urzędu, rozpatrywana sprawa ma charakter publicznoprawny, gdyż narusza interesy wszystkich konsumentów, którzy byli lub mogli stać się klientami Spółki, tj. zawrzeć z nią umowę pożyczki. Działania Spółki nie dotyczą więc interesów poszczególnych osób, których sprawy miałyby charakter jednostkowy, indywidualny i nie dający się porównać z innymi, ale kręgu konsumentów - obecnych i przyszłych kontrahentów Spółki, których sytuacja jest identyczna. Naruszenie interesu publicznoprawnego przejawia się tym samym w naruszeniu zbiorowego interesu konsumentów. W niniejszej sprawie istnieje więc możliwość poddania zachowania Spółki dalszej ocenie pod kątem stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

Zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Art. 24 ust. 2 ustawy przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie godzące w nie bezprawne działania przedsiębiorcy, w szczególności: stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego (pkt 1), naruszanie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji (pkt 2) oraz nieuczciwe praktyki rynkowe lub czyny nieuczciwej konkurencji (pkt 3).

Jako bezprawne należy kwalifikować zachowania sprzeczne z prawem, zasadami współzycia społecznego lub dobrymi obyczajami, bez względu na winę, a nawet świadomość sprawcy. Dla ustalenia bezprawności działania wystarczy, że określone zachowanie koliduje z przepisami prawa (por. Komentarz do ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji pod

red. Janusza Szwai, Wyd. CH Beck, Warszawa 2000r., str. 117-118).

Przesłanka bezprawności wykazana zostanie odrębnie dla każdej z przypisanych Spółce praktyk. Naruszenie zbiorowego interesu konsumentów omówione zostanie natomiast łącznie, z uwagi na tożsamy charakter i znaczenie tej przesłanki dla wszystkich praktyk objętych prowadzonym postępowaniem.

Ad I) bezprawność praktyki wskazanej w pkt. I sentencji decyzji.

W I sentencji decyzji Prezes Urzędu przypisał Spółce stosowanie praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, określonej w art. 24 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. W niniejszym przypadku bezprawność działań Spółki wynika z naruszenia art. 30 ust. 1 pkt 15 ustawy o kredycie konsumenckim. Przepis ten stanowi, że umowa o kredyt konsumencki powinna określać termin, sposób i skutki odstąpienia konsumenta od umowy, obowiązek zwrotu przez konsumenta udostępnionego przez kredytodawcę kredytu oraz odsetek zgodnie z rozdziałem 5, a także kwotę odsetek należnych w stosunku dziennym.

Niewątpliwie ww. przepis nakłada na kredytodawcę szereg obowiązków informacyjnych wobec konsumenta, które odnoszą się do przyznanego konsumentowi prawa odstąpienia od umowy bez podania przyczyny, w terminie 14 dni od dnia zawarcia umowy.

Prezes Urzędu podziela stanowisko SOKiK wyrażone w wyroku z dnia 13 czerwca 2005 r. sygn. akt XVII Ama 30/04, odnoszące się wprawdzie do poprzednio obowiązującej ustawy z dnia 20 lipca 2001 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. Nr 100, poz. 1081 ze zm.), ale zachowujące aktualność także w obowiązującym stanie prawnym, że *skoro ustawodawca wyraźnie określił zakres niezbędnych danych zawartych w umowie kredytu konsumenckiego, to oczywistym jego celem było zagwarantowanie konsumentowi wiedzy w tym zakresie jako niezbędnej dla ochrony jego praw i interesów. Bez znaczenia jest przy tym, czy konsument z informacji tych uczyni użytek czy nie.*

Jak ustalono, wzorce umów o kredyt konsumencki stosowane przez Spółkę co prawda zawierały szereg informacji wymienionych w art. 30 ust. 1 pkt 15 ustawy o kredycie konsumenckim (m. in. informuje o przysługującym kredytodawcy uprawnieniu do odstąpienia od umowy, w tym terminie, sposobie skorzystania z niego), tym niemniej nie wskazywały kwoty odsetek w stosunku dziennym należnych Spółce w przypadku odstąpienia przez konsumenta od umowy. W ocenie Prezesa Urzędu zaniechanie tego obowiązku informacyjnego pozbawiało konsumenta możliwości bezpośredniego ustalenia, jaką kwotę odsetek za każdy dzień korzystania z pożyczki powinien zwrócić w przypadku odstąpienia od zawartej ze Spółką umowy. W ocenie Prezesa Urzędu w niniejszej sprawie nieistotna jest podniesiona przez Spółkę w toku postępowania okoliczność, iż ogół informacji przekazanych kredytobiorcy umożliwiał mu samodzielne obliczenia wysokości tych odsetek - zarówno *ratio legis* jak i literalna wykładnia art. 30 ust. 1 pkt 15 ustawy o kredycie konsumenckim każą przyjąć bowiem, że wolą ustawodawcy było umożliwienie kredytobiorcy łatwego i bezpośredniego dostępu do informacji o wysokości odsetek do zapłaty których będzie on zobowiązany w sytuacji odstąpienia od umowy kredytowej, nie zaś przekazywanie mu innych informacji, które posłużyć mogą do ustalenia kwoty tych odsetek.

Wobec stwierdzonych uchybień Prezes Urzędu uznał, że w tym zakresie Spółka nie wykonała obowiązków wynikających z art. 30 ust. 1 pkt 15 ustawy o kredycie konsumenckim, a tym samym naruszyła nakaz zawarty w tym przepisie.

Jednocześnie Prezes Urzędu nie uwzględnił wniosku Spółki złożonego w piśmie, które wpłynęło do niego w dniu 16 lipca 2013 r., o wydanie w tym zakresie decyzji zobowiązującej ją do uzupełnienia wzorców umów o informacje o kwocie odsetek w stosunku dziennym

należnych Spółce w przypadku odstąpienia przez konsumenta od umowy. Przyjęcie takiego zobowiązania byłoby bezprzedmiotowe, Spółka bowiem zaniechała zawierania umów o kredyt konsumencki.

Ad II)

Bezprawność praktyki opisanej w pkt II sentencji decyzji Prezes Urzędu wywodzi z naruszenia art. 24 ust. 2 pkt 1 w zw. z art. 24 ust. 1 uokik.

W par. 8 ust. 2 pkt 4 wzorca umowy o nazwie „Umowa pożyczki gotówkowej” mającego zastosowanie do zawierania umów kredytowych, których celem było kredytowanie potrzeb konsumpcyjnych oraz par. 6 ust. 2 pkt 4 wzorca o tej samej nazwie, lecz znajdującego zastosowanie do umów kredytowych przeznaczonych na pokrycie kosztów prowizji za przygotowanie wniosku o udzielenie kredytu konsumenckiego Spółka zamieszczała postanowienie o następującej treści: „Wysłanie do Pożyczkobiorcy ostatecznego wezwania do zapłaty: 25 zł”

Przedmiotem rozstrzygnięcia Prezesa Urzędu będzie wykazanie, że w omawianym stanie faktycznym Spółka stosowała postanowienie wzorca umowy, które zostało wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy Kodeks postępowania cywilnego. Artykuł 24 ust. 2 pkt 1 stanowi, że „*przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy, w szczególności: 1) stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego. (...)*”.

W uchwale z dnia 13 lipca 2006 r. (sygn. akt III SZP 3/06) stwierdził, że „(...) *stosowanie postanowień wzorców umów o treści tożsamej z treścią postanowień uznanych za niedozwolone prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów i wpisanych do rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ § 2 k.p.c., może być uznane w stosunku do innego przedsiębiorcy za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów (...)*”. W uzasadnieniu do powyższej uchwały Sąd uznał m.in., że „(...) *praktyka naruszająca zbiorowe interesy konsumentów z art. 23a u.o.k.ik. obejmuje również przypadki wprowadzania jedynie zmian kosmetycznych polegających na przedstawieniu wyrazów lub zastąpieniu jednych wyrazów innymi, jeżeli tylko wykładnia postanowienia pozwoli stwierdzić, że jego treść mieści się w hipotezie zakazanej klauzuli. Stosowanie klauzuli o zbliżonej treści do klauzuli wpisanej do rejestru godzi przecież tak samo w interesy konsumentów, jak stosowanie klauzuli identycznej, co wpisana do rejestru (...). Przyjęta powyżej rozszerzająca wykładnia art. 23a u.o.k.ik. znajduje również uzasadnienie w dyrektywach 93/13 oraz 98/27 a także orzecznictwie ETS dotyczącym zasady efektywności (...)*”.

Nie jest zatem konieczna literalna identyczność klauzuli wpisanej do rejestru i klauzuli z nią porównywanej. Niedozwolone będą takie postanowienia umów, które mieszczą się w hipotezie klauzuli wpisanej do rejestru, a której treść zostanie ustalona w oparciu o dokonaną jej wykładnię.

Wyrokiem Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 4 lipca 2012 r. (sygn. akt XVII AmC 5205/11) za niedozwolone postanowienie, które następnie zostało wpisane pod poz. 3852 do rejestru niedozwolonych postanowień umownych, uznano klauzulę o treści: „Opłata za sporządzenie i wysłanie lub doręczenie wezwania do zapłaty raty (rat) kredytu lub

odsetek - od każdego wezwania - 20 zł". Z kolei wyrokiem Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 8 grudnia 2011 r. (sygn. akt XVII AmC 2905/11) za niedozwolone postanowienie, które następnie zostało wpisane do rejestru niedozwolonych postanowień umownych pod poz. 4090, uznano klauzulę o treści: „Opłata za wezwanie do zapłaty i wypowiedzenie umowy (pożyczkobiorca) - 20 zł”.

Porównując powyższe treści w sposób jednoznaczny można stwierdzić, że w przedmiotowym przypadku Spółka, która stosowała postanowienie zakwestionowane w niniejszym postępowaniu, pobierała opłaty od konsumentów w tych samych okolicznościach, których dotyczą klauzule wpisane do rejestru. Opłaty te były pobierane w sytuacji podjęcia przez przedsiębiorcę działań z tytułu niedokonania wpłaty należności w określonych umową terminach, tj. z tytułu wysłania wezwania do zapłaty. Ponadto, w obu przypadkach, tak jak w przypadku kwestionowanej klauzuli, opłata określona została w sposób ryczałtowy, zależny jedynie od uznania kredytodawcy, bez przekazania informacji o tym, jak została skalkulowana i co ma wpływ na jej wysokość. Wysokość opłat za czynności windykacyjne powinna odzwierciedlać rzeczywiste koszty tych czynności poniesione przez przedsiębiorcę, który nie powinien bezzasadnie obciążać nimi konsumentów w nadmiernej wysokości. Tymczasem, zarówno na mocy klauzul wpisanych do rejestru, jak i przedmiotowego postanowienia możliwe jest generowanie dochodów kredytodawcy kosztem konsumentów. W przypadku zakwestionowanego postanowienia opłata za wezwanie do zapłaty wynosiła 25 zł. Natomiast w przypadku klauzul wpisanych do rejestru Sąd uznał za abuzywną opłatę już w wysokości 20 zł. Zakwestionowane w niniejszym postępowaniu postanowienie mieści się zatem w hipotezie klauzul wpisanych do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone. Dodatkowo należy wziąć pod uwagę, że skutki zastosowania porównywanych klauzul są tożsame, sprowadzają się one do obciążenia konsumenta opłatami za wezwanie do zapłaty zadłużenia w porównywalnej wysokości (z różnicą 5 złotych na niekorzyść konsumenta w przypadku opłat pobieranych przez Spółkę).

Biorąc pod uwagę powyższe, Prezes Urzędu uznał, że porównywane postanowienia są tożsame.

Tym samym Prezes Urzędu nie przyjął, przytoczonej w tej decyzji, argumentacji Spółki przemawiającej jej zdaniem za brakiem podstaw do uznania tożsamości stosowanych przez nią klauzul z wpisanymi do rejestru. W ocenie Prezesa Urzędu okoliczność, iż zakwestionowane postanowienie stosowane przez Spółkę dotyczy *ostatecznego wezwania* do zapłaty, zaś klauzule wpisane do rejestru wezwań jako takich nie ma znaczenia dla oceny praktyki. Prezes Urzędu nie dostrzega istotnych różnic pomiędzy wezwaniami a *ostatecznym wezwaniem*, w jego ocenie mają one bowiem tożsamy charakter – są pismami wyrażającymi żądanie zwrotu wymaganego długu. Co ważniejsze jednak, brak jest racjonalnych przyczyn do przyjęcia, że skierowanie ostatecznego wezwania do zapłaty generuje po stronie przedsiębiorcy większe koszty niż ma to miejsce w przypadku *zwykłego* wezwania, co uzasadniać by mogło pobieranie opłat w wyższej wysokości.

W świetle powyższego, praktykę Spółki polegającą na stosowaniu postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, uznać należy za bezprawną.

Naruszenie zbiorowych interesów konsumentów

Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów nie podaje definicji „zbiorowego interesu konsumentów”, wskazując jednak w przepisie art. 24 ust. 3, że nie jest nim suma indywidualnych interesów konsumentów. Naruszenie zbiorowego interesu konsumentów oznacza zatem narażenie na uszczerbek interesów znacznej grupy lub wszystkich konsumentów, poprzez stosowaną przez przedsiębiorcę praktykę, obejmującą tak działania, jak i zaniechania. Ponadto, godzenie w zbiorowe interesy konsumentów może polegać zarówno na ich naruszeniu, jak i na zagrożeniu ich naruszenia. O tym, czy naruszony został interes zbiorowy, nie zawsze przesądza kryterium ilościowe, ponieważ niekiedy jeden ujawniony przypadek naruszenia prawa konsumenta może być przejawem stosowanej praktyki naruszającej interes zbiorowy. W jednym z orzeczeń Sąd Najwyższy stwierdził, iż *nie jest zasadne uznawanie, że postępowanie z tytułu naruszenia ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów można wszcząć tylko wtedy, gdy zagrożone są interesy wielu odbiorców, a nie jest to możliwe w sytuacji, gdy pokrzywdzonym jest tylko jeden konsument. Wydawane orzeczenie ma bowiem wymiar znacznie szerszy, pełni także funkcję prewencyjną, służy bowiem ochronie także nieograniczonej liczbie potencjalnych konsumentów* (wyrok SN z dnia 12 września 2003 r., I CKN 504/01).

Dla stwierdzenia naruszenia zbiorowych interesów konsumentów istotne jest ustalenie, że konkretne działanie przedsiębiorcy nie ma ściśle określonego adresata, lecz jest kierowane do nieoznaczonego z góry kręgu podmiotów. Jak podnosi się w doktrynie, w pojęciu praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów mieści się także działanie przedsiębiorcy skierowane wprawdzie do oznaczonych (zindywidualizowanych), ale za to dostatecznie licznych konsumentów, o ile przy tym konsumentów tych łączy jakaś wspólna cecha rodzajowa. Wówczas bowiem poszkodowana zostaje pewna grupa konsumentów, nie będąca jedynie – z punktu widzenia przedsiębiorcy stosującego daną praktykę – zbiorowością przypadkowych jednostek, lecz stanowiącą określoną i odrębną kategorię konsumentów, reprezentującą w znacznym stopniu wspólne interesy (M. Szydło, *Publicznoprawna ochrona zbiorowych interesów konsumentów*, *Monitor Prawniczy* 2004/17/791). Należy zatem przyjąć, że zbiorowy interes konsumentów nie musi odnosić się do nieograniczonej liczby konsumentów, których nie da się zindywidualizować, gdyż brak indywidualizacji nie sprzeciwia się możliwości wyodrębnienia kategorii bądź zbioru konsumentów o pewnych cechach. Oznacza to, że nie ilość faktycznych, potwierdzonych naruszeń, ale przede wszystkim ich charakter, a w związku z tym możliwość (choćby tylko potencjalna) wywołania negatywnych skutków wobec określonej zbiorowości przesądza o naruszeniu zbiorowego interesu.

W niniejszej sprawie bez wątplenia mamy do czynienia z naruszeniem praw potencjalnie nieograniczonej liczby konsumentów. Prezes Urzędu podejmując rozstrzygnięcie zawarte w niniejszej decyzji nie opierał się na indywidualnych przypadkach przedstawianych przez konsumentów, a wziął pod uwagę działania Spółki odnoszące się do naruszenia zbiorowych interesów konsumentów, a więc pewnej, potencjalnie nieograniczonej liczby konsumentów. W przypadku praktyki, o której mowa w pkt. I sentencji decyzji naruszenie przejawiało się w niedochowaniu obowiązku udzielania konsumentom informacji o konsekwencjach skorzystania przez niego z uprawnienia do odstąpienia od umowy – kwocie dziennych odsetek należnych kredytodawcy w przypadku skorzystania przez kredytobiorcę z uprawnienia do odstąpienia od umowy. Praktyka ta naruszała interesy wszystkich konsumentów będących stronami umów o kredyt konsumencki zawartych ze Spółką. Druga z praktyk sprowadzała się do stosowania postanowienia wzorca umowy, który został wpisany do rejestru postanowień wzorców umów uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479(45) ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego. Tak jak w przypadku praktyki wskazanej w pkt. I sentencji decyzji, praktyka ta naruszała interesy wszystkich konsumentów będących stronami umów o kredyt konsumencki zawartych ze Spółką, wszyscy z nich bowiem byli narażeni na obciążenie przez Spółkę opłatami

związanymi z wezwaniem ich do spłaty zadłużenia określanymi w sposób niedozwolony.

Mając powyższe na względzie uznano, że bezprawne praktyki wskazane w pkt. I i II sentencji decyzji nie miały incydentalnych nieprawidłowości lecz godziły w zbiorowe interesy konsumentów.

Stwierdzenie zaniechania stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

Na podstawie art. 27 uokik w przypadku zaprzestania stosowania przez przedsiębiorcę praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 uokik, Prezes Urzędu wydaje decyzję o uznaniu przedmiotowej praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, jednocześnie stwierdzając zaniechanie jej stosowania.

W omawianym postępowaniu z dniem z 11 maja 2013 r. Spółka zaprzestała działalności polegającej na udzielaniu pożyczek, a tym samym stosowania wzorców umów zawierających nieprawidłowości wskazane w pkt. I i II sentencji decyzji. Mając na uwadze powyższe Prezes Urzędu uznał za zasadne uznać przyjęcie za termin zaprzestania stosowania omawianych praktyk wskazanego powyżej dnia.

Mając na uwadze powyższe, orzeka się jak w pkt. I i II sentencji niniejszej decyzji.

Rozstrzygnięcie w pkt. III sentencji decyzji. Nałożenie kary pieniężnej.

Zgodnie z art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes Urzędu może w drodze decyzji nałożyć na przedsiębiorcę, który choćby nieumyślnie dopuścił się stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów w rozumieniu art. 24 ustawy, karę pieniężną w wysokości nie większej niż 10% przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary.

Z powołanego przepisu wynika, że kara pieniężna ma charakter fakultatywny.

O tym, czy w konkretnej sprawie w odniesieniu do wskazanego przedsiębiorcy zasadne jest nałożenie kary pieniężnej decyduje, w ramach uznania administracyjnego, Prezes Urzędu. Należy zwrócić uwagę, że przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nie określają jakichkolwiek przesłanek, od których uzależnione byłoby podjęcie decyzji o nałożeniu kary. Ustawodawca wskazał jedynie w art. 111 uokik te okoliczności, które Prezes Urzędu winien uwzględnić decydując o wymiarze kary pieniężnej, wymieniając okres, stopień oraz okoliczności naruszenia przepisów ustawy, a także uprzednie naruszenie przepisów ustawy.

Biorąc pod uwagę okoliczności sprawy, w szczególności charakter praktyk i ich możliwe skutki w sferze ekonomicznych i pozaekonomicznych interesów konsumentów, Prezes Urzędu uznał za uzasadnione nałożenie kar pieniężnych za każdą ze stwierdzonych praktyk.

Dokonując oceny strony podmiotowej praktyk Spółki wskazanych w pkt. I i II sentencji decyzji Prezes Urzędu ocenił także, czy Spółka miała zamiar stosowania tej praktyki czy też praktyka miała charakter nieumyślny. W ocenie Prezesa Urzędu brak jest podstaw do uznania, że Spółka nie miała możliwości przewidzenia, że podejmowane przez nie działania mają charakter bezprawny miała ona bowiem możliwość przewidzenia, że stosowane przez nią praktyki rynkowe stać mogą w sprzeczności z obowiązującymi przepisami. Tym niemniej, zgromadzony materiał dowodowy wskazuje na nieumyślne naruszenie przez Spółkę przepisów ustawy. Zdaniem Prezesa Urzędu ukształtowanie treści zawieranych z konsumentami umów w sposób sprzeczny z ustawą o kredycie konsumenckim było bowiem wynikiem niedochowania przez All money S.A. należytej staranności.

W 2012 r. Spółka uzyskała przychód w wysokości 2 262 060, zaś Idea Expert Spółka Akcyjna 77 352 102 złote – łączny ich przychód wyniósł zatem 79 614 162 zł (słownie: siedemdziesiąt dziewięć milionów sześćset czternaście tysięcy sto sześćdziesiąt dwa złote) po zaokrągleniu. Tym samym maksymalna kara pieniężna, która mogłaby zostać nałożona w przedmiotowej sprawie wynosi 7 961 416 zł.

Ustalając wysokość kary Prezes Urzędu dokonał w pierwszej kolejności oceny wagi stwierdzonych naruszeń przepisów ustawy, wynikiem których jest określona kwota bazowa. W dalszej kolejności Prezes Urzędu rozważył, czy w sprawie występują okoliczności obciążające i łagodzące oraz jaki powinny mieć wpływ na wysokość kary.

Kara za praktykę wskazaną w pkt I sentencji decyzji

Praktyka wskazana w pkt I sentencji decyzji polegała na naruszeniu obowiązków informacyjnych kredytodawcy. Praktyka Spółki ujawniała się na etapie zawierania kontraktu, przy czym może wywierać również wpływ na jego wykonanie. Jej szkodliwość praktyki wiąże się z naruszeniem prawa konsumenta do uzyskania informacji o istotnych postanowieniach umowy, dotyczących jego ustawowych uprawnień i obowiązków w razie odstąpienia od umowy. Ustawa o kredycie konsumenckim precyzyjnie formułuje zakres danych, jakie muszą być zawarte w umowie pożyczki, gwarantując tym samym konsumentowi określony poziom wiedzy. Brak w umowie obowiązkowych danych lub ich przedstawienie w sposób nierzetelny czy też niepełny godzi w ww. prawo konsumenta.

Mając to na względzie Prezes Urzędu przyjął za kwotę bazową kary 0,05% przychodu, czyli kwotę 39 807 złotych.

Na dalszym etapie kalkulacji kary Prezes Urzędu rozważył, czy ww. kwota bazowa powinna podlegać modyfikacjom ze względu na występujące w sprawie okoliczności łagodzące bądź obciążające. Zdaniem Prezesa Urzędu, w przypadku omawianej praktyki nie występują jakiegokolwiek okoliczności obciążające, które uzasadniałyby podwyższenie ustalonej kwoty bazowej. Jednocześnie Prezes Urzędu uznał, że za obniżeniem kwoty bazowej kary przemawia fakt zaniechania stosowania przez Spółkę kwestionowanej Praktyki. Z tego powodu Prezes Urzędu obniżył kwotę bazową kary o 30%.

Dlatego też za stosowanie praktyki określonej w pkt I sentencji decyzji Prezes Urzędu postanowił nałożyć na następcę prawnego Spółki, tj. Idea Expert S.A. karę pieniężną w wysokości 27 865 złotych, co stanowi 0,035% przychodu osiągniętego przez Spółkę w 2012 r. i 0,35% kary maksymalnej.

Kara za praktykę wskazaną w pkt II sentencji decyzji

Praktyka wskazana w pkt. II sentencji decyzji polegała na stosowaniu postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, a zatem postanowień uznanych za sprzeczne z dobrymi obyczajami oraz naruszające interesy konsumenta w stopniu rażącym. Z samej swojej istoty praktyka uznana być powinna za szkodliwą. Jednocześnie Prezes Urzędu określając kwotę bazową kary wziął pod uwagę, że praktyka ta naruszała ekonomiczne interesy konsumentów, gdyż sprowadzała się ona do bezzasadnego obciążania ich kosztami windykacyjnymi o nadmiernej wysokości. Ustalając wymiar kwoty bazowej Prezes Urzędu zważył również, że okres stosowania praktyki był dość krótki (praktyka trwała krócej niż rok).

Mając to na względzie Prezes Urzędu przyjął za kwotę bazową kary 0,05% przychodu, czyli kwotę 39 807 złotych.

Tak jak w przypadku kary za praktykę wskazaną w pkt. I sentencji decyzji, na kolejnym etapie kalkulacji kary Prezes Urzędu rozważył, czy ww. kwota bazowa powinna podlegać modyfikacjom ze względu na występujące w sprawie okoliczności łagodzące bądź

obciążające. Zdaniem Prezesa Urzędu, w przypadku omawianej praktyki nie występują jakiegokolwiek okoliczności obciążające, które uzasadniałyby podwyższenie ustalonej kwoty bazowej. Jednocześnie Prezes Urzędu uznał, że za obniżeniem kwoty bazowej kary przemawia fakt zaniechania stosowania przez Spółkę kwestionowanej Praktyki. Z tego powodu Prezes Urzędu obniżył kwotę bazową kary o 30%.

Dlatego też za stosowanie praktyki określonej w pkt II sentencji decyzji Prezes Urzędu postanowił nałożyć na następcę prawnego Spółki, tj. Idea Expert S.A. karę pieniężną w wysokości 27 865 złotych, co stanowi 0,035% przychodu osiągniętego przez Spółkę w 2012 r. i 0,035% kary maksymalnej.

Nadzwyczajne obniżenie kary

Wyliczone kary składają się na łączną kwotę 55 730 złotych. W ocenie Prezesa Urzędu kara w takiej wysokości nie byłaby jednak adekwatna do stosowanych przez przedsiębiorcę praktyk (w tym w szczególności ich skali). Zważyć bowiem należy, że praktyki te ograniczały się jedynie do działalności polegającej na udzielaniu pożyczek przez All money S.A. z siedzibą w Warszawie. Skala działalności tego przedsiębiorcy była znacznie mniejsza od Idea Expert S.A. o czym świadczy przede wszystkim rażąca dysproporcja uzyskanych przez nie w 2012 r. przychodów (jak wskazano w niniejszej decyzji przychód pierwszej z wymienionych spółek wyniósł 2 262 060 złote, zaś drugiej 77 352 102 złote). Nie bez znaczenia pozostaje również fakt, iż wspomniana działalność pożyczkowa została całkowicie zaprzestana. Mając powyższe na względzie uznano, że kara w wysokości 55 730 złotych byłaby rażąco niewspółmierna do przypisanych przedsiębiorcy praktyk, a tym samym zdecydowano o obniżeniu obydwu kar o 80%, tj. do kwoty 5 573 złotych za praktykę wskazaną w pkt. I sentencji decyzji oraz 5 573 złotych za praktykę wskazaną w pkt II sentencji decyzji. W ocenie Prezesa Urzędu nałożenie kar w tych wysokościach przyczyni się do realizacji celów postępowania, w szczególności w przyszłości zapobiegnie podobnym naruszeniom zbiorowych interesów konsumentów przez Idea Expert S.A., jak również będzie miało walor edukacyjny i wychowawczy w stosunku do innych uczestników rynku.

Rozstrzygnięcie w pkt. IV sentencji decyzji. Koszty postępowania.

Zgodnie z art. 80 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów Prezes Urzędu rozstrzyga o kosztach w drodze postanowienia, które może być zamieszczone w decyzji kończącej postępowanie. W myśl art. 77 ust. 1 tej ustawy, jeżeli w wyniku postępowania Prezes Urzędu stwierdził naruszenie przepisów ustawy, przedsiębiorca, który dopuścił się tego naruszenia, jest obowiązany ponieść koszty postępowania. Zgodnie natomiast z art. 264 § 1 k.p.a. jednocześnie z wydaniem decyzji organ administracji publicznej ustali w drodze postanowienia wysokość kosztów postępowania, osoby zobowiązane do ich poniesienia oraz termin i sposób ich uiszczenia.

Postępowanie w sprawie stosowania przez Idea Export S.A. praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów zostało wszczęte z urzędu, a w jego wyniku Prezes Urzędu w punkcie I i II sentencji decyzji stwierdził naruszenie przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Kosztami niniejszego postępowania są wydatki związane z korespondencją prowadzoną przez Prezesa Urzędu ze stroną. W związku z powyższym postanowiono obciążyć przedsiębiorcę kosztami postępowania w wysokości 22,80 złotych (słownie: dwudziestu dwóch złotych osiemdziesięciu groszy).

Koszty niniejszego postępowania przedsiębiorca obowiązany jest wpłacić na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie w NBP o/o Warszawa Nr 51101010100078782231000000 w terminie 14 dni od uprawomocnienia się decyzji.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296 z późn. zm.) – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Katowicach.

W przypadku jednak kwestionowania wyłącznie postanowienia o kosztach zawartego w punkcie IV niniejszej decyzji, stosownie do art. 264 § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego w związku z art. 80 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz stosownie do art. 81 ust. 5 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479³² § 1 i 2 Kodeksu postępowania cywilnego, należy wnieść zażalenie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Katowicach w terminie tygodnia od dnia doręczenia niniejszej decyzji.

Z up. PREZESA
Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
DYREKTOR
Departamentu Polityki Konsumentckiej
Monika Stec-Nowak

Otrzymują:

1. Pani Agnieszka Baran – Płomińska
Pełnomocnik Idea Expert Spółki Akcyjnej z siedzibą w Warszawie
Idea Expert Spółka Akcyjna
ul. Domaniewska 37
02-672 Warszawa

2. a/a